

Василенко О.І.

студент,

*Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки
Національної академії Служби безпеки України*

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТНОЇ РОЗВІДКИ

Щоб успішно конкурувати з іноземними компаніями потрібно знати, як працює конкурентна розвідка цих компаній. Будь-яка програма конкурентної розвідки залежить від національної культури, від корпоративних особливостей фірми й від відношення уряду країни до добування ділової інформації.

Культура націй впливає не тільки на відношення компанії до конкурентної розвідки в цілому, але й на те, яким чином компанія здійснює розвідувальну діяльність, зокрема, на критерії відбору інформації. Національна культура багато в чому визначає те, які відомості збираються компанією, і те, як вони збираються. Уряд Сполучених Штатів практично не займається конкурентною розвідкою, однак уряди багатьох інших країн часом беруть активну участь у ній. Розглянемо особливості конкурентної розвідки в провідних країнах заходу й сходу:

I. Сполучені Штати Америки

Конкурентна розвідка у США та інших країнах Заходу теж починає широко впроваджуватися в життя. Проводять її переважно приватні фірми і корпорації. Останнім часом помітна зацікавленість щодо перенесення методів роботи спецслужб у бізнесову інформаційну діяльність. Отож, відбувається вербування цінних кадрів професійних розвідників й аналітиків. Створене близько 10 років тому Товариство професіоналів конкурентної розвідки (Society of Competitive Intelligence Professionals – SCIP), нараховує нині майже 6 тисяч членів, а його відділення є у багатьох країнах світу [1].

На думку Ю.Бабенко у США на достатньо високому професійному рівні знаходиться й конкурентна контррозвідка. Її органи об'єднані у національну службу «Американське товариство по забезпеченню безпеки промисловості». Членами товариства є керівники служб безпеки великих промислових фірм та їх закордонних філіалів. Начальниками служб безпеки, як правило, призначаються колишні співробітники державних секретних служб. Поряд з офіційним обміном технологіями останнім часом широкого розмаху набуває нелегальна «передача» технологій у формі промислового шпигунства і технологічного піратства – масового випуску і продажу технологій-імітацій тіншовими структурами. Третина зарубіжних служб маркетингу, аналітичних центрів великих корпорацій так чи інакше причетні до промислового шпигунства [2].

II. Швеція

Стівен Дедьєр, один з засновників комерційної розвідки, якось сказав про Швецію: «Це маленька країна, там усі всіх знають» [1].

Дійсно, приблизно 90% всієї шведської продукції виробляється невеликою групою великих компаній: Volvo, Saab, Electrolux, Ericsson, ABB, Gambro, Nobel Industries, Astra, Skandia Group, SCA, Nokia й Televerket. Більшість великих компаній Швеції здійснюють 80% своїх ділових операцій за кордоном [3].

Ці компанії спілкуються між собою й передають одна одній інформацію заради економічного процвітання своєї країни.

Шведів не залишає відчуття, що економічна й політична стабільність їхньої країни перебуває під загрозою, а конкурентну розвідку вони вважають одним з методів захисту власної безпеки.

Шведи вважають конкурентну розвідку способом досягнення миру й згоди між народами. Професіоналів економічної розвідки в цій країні досить поважають.

В еліту шведського суспільства разом з військовими й фінансистами входять розвідники.

Більшість великих шведських фірм мають свою систему комерційної розвідки, і часто ці системи несхожі одна з одною. Шведська компанія АВВ, штаб-квартира якої перебуває у Швейцарії, складається більш ніж з тисячі підрозділів і дочірніх фірм в 140 країнах світу. Ця компанія розпустила відділ планування, замінивши його відділом по комерційній розвідці й аналізу мета якого – збирати й аналізувати інформацію для співробітників керівної ланки.

III. Німеччина

Німецькі компанії мають тривалий досвід проведення конкурентної розвідки. У п'ятнадцятому сторіччі німецький банк Fugger займався збором інформації й публікував бюлетень для своїх представників по всій Європі. Пізніше, в 1886 р., усього через дев'ять років після появи першого німецького патентного бюро, фармацевтична компанія Ваег уже регулярно аналізувала патенти своїх конкурентів [4].

Однак у наші дні, в Німеччині конкурентна розвідка розвивається не так швидко, як в інших європейських країнах, тому що для німців розвідка – майже те ж саме, що шпигунство.

Банки, які в Німеччині управляються державою, відіграють значну роль у німецькому бізнесі, а отже, і в зборі й поширенні комерційної інформації. Саме банки є основними власниками акцій німецьких корпорацій. Банки фактично контролюють близько 75% всіх німецьких компаній [5]. Більшість німецьких компаній мають одночасно раду директорів і супервізорську раду. Банки контролюють супервізорські ради, а ці ради, у свою чергу, контролюють німецькі торговельні асоціації, що визначають економічну політику країни. Практично всю комерційну інформацію німецькі компанії й торговельні асоціації одержують через банки й BND. У зв'язку із цим у Німеччині майже немає незалежних фахівців з конкурентної розвідки.

Особливості конкурентної розвідки в Азії.

Конкурентна розвідка дуже популярна в Азії. Як зброю конкурентної боротьби з розвиненими західними країнами, її активно використовують Китай, Південна Корея, і Японія – як найбільш розвинена країна цього регіону.

На думку багатьох західних експертів, до конкурентної маркетингової інформації в країнах Азії варто ставитися насторожено:

- 1) правова база, що регулює потоки інформації, або відсутня, або погано розроблена;
- 2) урядові бази даних, якщо і є, то не викликають великої довіри.
- 3) ЗМІ в багатьох країнах залежні й мають слабку ресурсну базу.
- 4) відсутня традиція й культура відкритості.
- 5) у великому бізнесі царює сімейність, клановість [6].

Культура націй впливає не тільки на відношення компанії до конкурентної розвідки в цілому, але й на те, яким чином фірма здійснює розвідувальну діяльність. Національна культура багато в чому визначає те, які відомості збираються компанією, і те, як вони збираються. Уряд Сполучених Штатів практично не займається конкурентною розвідкою, однак уряди багатьох інших країн часом беруть активну участь у ній.

Список використаних джерел:

1. Орлов П. І. Основи економічної безпеки фірми / П. Орлов, В. Духов – Х. : ТОВ «Прометей-Прес», 2014. – С. 284.
2. Подлужная Н. А., Организация управления экономической безопасностью предприятия. / Подлужная Н. А. – Д. 2003.
3. Сергієнко Н. П. Економічна розвідка: не шпигунство, а оцінка надійності партнерів / Н.П.Сергієнко //Безпека підприємництва. – 2004. – № 14. – С. 13.

4. Тараненко І. В. Формування інноваційної парадигми теорії конкуренції у сучасних глобалізаційних умовах // Міжнародні економічні відносини. – 2011. – № 1(9). – С. 194–203.

5. Ткачук Т. Ю. Міжнародний досвід організації конкурентної розвідки / Т. Ткачук // Бізнес і безпека. – 2008. – № 2.

6. Ткачук Т. Ю. Конкурентна розвідка та промислове шпигунство: проблеми визначення / Т. Ю. Ткачук // Персонал. – 2007. – № 2. – С. 15–17.

Дідківська Н.А., Сидоренко А.В.

студенти,

Науковий керівник: Назаров М.І.

асистент,

Університет державної фіскальної служби України

СУЧАСНИЙ СТАН МІЖНАРОДНОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ

За опитуваннями, українці перетинають кордон з різною метою, але найчастіше – заради працевлаштування (рис. 1).

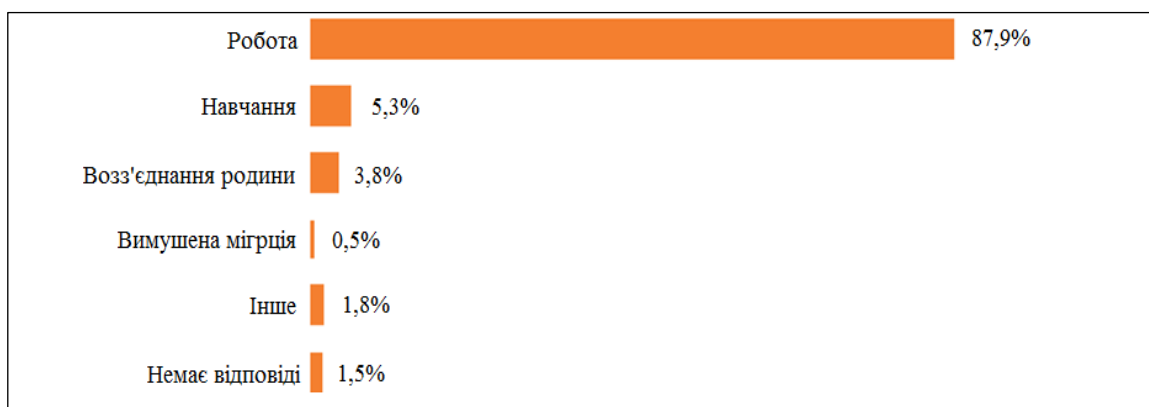

Рис. 1. Мета перебування за кордоном

Джерело: [1]

Зовнішня трудова міграція – переміщення громадян України, пов'язане з перетинанням державного кордону, з метою здійснення оплачуваної діяльності в державі перебування [2].

Окремі проблеми міжнародної міграції висвітлюються в роботах А. Солодько, А. Фітисової, С. Січко.

Процес міграції робочої сили в наші дні тісно пов'язаний з економічною складовою. Міграція робочої сили допомагає згладжувати нерівномірність розподілу доходів населення в усьому світі, яка дуже важлива для світової економіки, оскільки ця обставина є запорукою соціальної і політичної стабільності в державах і регіонах світу з хронічно високим рівнем безробіття [3].

Звернемося до НБУ і проаналізуємо потоки грошових переказів, що надходять до України з інших держав (табл.1). Адже, за часту, трудові мігранти використовують зароблені кошти саме для покращення матеріального становища своєї сім'ї.

Отже, ми бачимо, що обсяг грошових переказів скорочується. Але чи свідчить це про скорочення кількості трудових мігрантів?